

Szádeczky-Kardoss Elemér 1903—1984

*Pantó György**

Fájdalmas veszteség érte a magyar és nemzetközi tudományos életet, amikor 1984. augusztus 23-án, életének 81. évében váratlanul elhunyt SZÁDECZKY-KARDOSS Elemér akadémikus, a Magyarhoni Földtani Társulat tiszteleti tagja, az Eötvös Loránd Tudományegyetem nyugalmazott professzora, az MTA Geokémiai Kutatólaboratórium volt igazgatója.

Pályafutásának töretlen íve, tudományos eredményekben gazdag élete, közéleti tevékenysége és nem utolsósorban a művészetek szeretetével átitatott egyénisége e rövid megemlékezés keretén belül csak igen hiányosan idézhető fel.

SZÁDECZKY-KARDOSS Elemér 1903. szeptember 10-én született Kolozsvárott. Édesapja SZÁDECZKY Gyula geológus professzor vezette be a természettudományos gondolkodás rejtelmeibe és a tudós SZÁDECZKY családtól kapott indíttatás rendkívül dinamikus, sikeres életet alapozott meg.

* Magyar Tudományos Akadémia Geokémiai Kutatólaboratóriuma, 1112 Budapest, XI. Budaörsi út 45.

A kolozsvári református kollégiumban töltött diákévek után került a budapesti egyetemre Eötvös kollégista hallgatóként, ahol 1926-ban természetrajz-kémia középiskolai tanári oklevelet szerzett és első tudományos eredményét, doktori értekezését Eötvös-díjjal tüntették ki. Pályája a soproni Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar Ásvány-Földtani Tanszékén kezdődött tanársegédként, de már 1931-ben egyetemi magántanár a budapesti egyetemen és 1936-ban a soproni egyetem professzora, 1948-ban pedig dékánja is. Részt vett a kar átszervezésében és annak Miskolcra telepítése után 1948–50-ben a Nehézipari Műszaki Egyetem első rektora volt. Rövid miskolci tartózkodásának az Eötvös Loránd Tudományegyetem Ásvány-Kőzettani Tanszékére szóló meghívás vetett véget 1951-ben. Itt szervezi meg 1955-ben az MTA Geokémiai Kutatólaboratóriumát és a két testvér intézmény szoros együttműködésben fejlődött tovább vezetése alatt egészen nyugdíjba vonulásáig.

Tudományos tevékenysége révén neve hamarosan közismert lett. Első dolgozatai kristálytani és kristályoptikai kérdésekkel foglalkoztak, de már kezdetől folytatott regionális geológiai és tektonikai vizsgálatokat is. Már ebben az időben olyan jelentős, az üledékképződéssel kapcsolatos felismeréseket tett, mint a sóképződés intenzitásváltozásainak összefüggése az üledékes folyamatok, a klímaváltozás és a hegységképződés eseményeivel. Létrehozta az azóta elvett módszereként ismert és használt mérési módszert, amely lehetővé teszi a kavics- és homokegyrések rendkívül változó alakjának mérését, meghatározta az ősi folyók típusait a folyószakaszok változó ferdeségességei alapján, elsőként ismerte fel hazánkban a periglaciális szoliflukciós jelenségeket, kislalföldi monográfiájában (1935) pedig rámutatott arra, hogy a kiemelkedő területeken létrejövő, lefelé fiatalabbá váló folyóteraszok az alföldi süllyedési területeken fordított sorrendű medenceüledékekbe mennek át.

Bámulatos éleslátása és érzékenysége az új iránt a szakma csaknem minden területén megmutatkozott. Miközben kémizmusuk alapján elkülönítette az alföldi mélységi vizek fő típusait és elsőként dolgozott ki karsztvíz térképet a Dunántúli-középhegység példáján, megalapította Magyarországon a szénkőzet-tant is. Az ő nevéhez fűződik hazánkban a barnakőszén jellemzés közzétételének kidolgozása, a CHO atomszám arányon nyugvó kőzettani rendszer felállítása a huminit-bituminit-oxinit főcsoportok elkülönítésével, a szenek öngyulladásának szénkőzettani értelmezése, a karsztcszén fogalom bevezetése és kéndúsulásának felismerése, a széntípusok lépőves elhelyezkedésének kimutatása stb.

Az üledékes képződmények terén végzett kivételesen sokoldalú munkássága alapján 1949-ben az MTA levelező tagjává választották és a Kossuth-díj I. fokozatával tüntették ki. Sikert siker követett és 1950-ben már az MTA rendes tagja lett. 1952-ben megjelenik Szénkőzet-tan könyve, amelyben kutatásai összefoglalását adja. E munkásságát már a második Kossuth-díjjal értékelték.

Aktív, türelmetlenül az újat kergető egyénisége újabb és újabb feladatok megoldása felé hajtják. Meghonosította Magyarországon a geokémia tudományát, amelynek művelésére iskolát teremtett és megalapította az MTA Geokémiai Kutatólaboratóriumát. Hazánkban a geokémia tudományosa és SZÁDECKY-KARDOSS Elemér alakja szorosan összefonódott. 1955-ben megjelent Geokémia című könyve világviszonylatban is elsőrangú összefoglaló munka, amely saját kutatási eredményeit is bemutatja. Képtelenség itt felsorolni a geokémia terén elért eredményeit, mégis néhány legfontosabbat meg kell említeni. Ilyen jelentős eredmény a geokémiai vegyérték szabály kimutatása, a vegyületpotenciá-

fogalma és számítása, a hidratált ionrádiuszok meghatározása, a ritka elemek eloszlási szabályainak összefoglalása, a geokémiai elemeloszlás geofázisok függvényében való változásának felismerése stb.

Mint aktív professzor és mint kutató látta és tapasztalta, a különböző kőzet-tani rendszerek és nevezéktanok hibáit és korlátait. Az oktatás modernizálása érdekében átrendezte az egyetem híres, nagy múltú kőzet-tani gyűjteményét és közben nekifogott a Mátra hegység reambulációs földtani feldolgozásának és mindezek hatására a transzaporizációs elv bevezetésével a magmás kőzetek új genetikai rendszerezési elvét alkotta meg az orto-, hipo-, metamagmás folyamatok elkülönítésével.

Türelmetlen kutatói természete, ami sokszor a részletek kidolgozására sem hagyott időt, újabb és újabb megoldandó kérdések irányába vezették. Már régen foglalkoztatta a kőzetek hőmérséklet és nyomás hatására történő átalakulásának kérdése és hogy mélyebben behatolhasson e kérdésbe, bevezette a nagynyomású—nagyhőmérsékletű kőzet-tani kísérletezést hazánkban, ami olyan eredményekhez vezetett, mint a terhelési és gőznyomás hatásainak elkülönítése, ezek földtani szerepének bizonyítása, a montmorillonit fácies kimutatása. E kísérletezés és ezek természetbeni megfelelői ismét újabb területekre irányították figyelmét. Kidolgozta a metamorfít térkép szerkesztés alapelveit és irányítása mellett elkészült a Kárpát—Balkán—Dinarid terület metamorfít térképe.

A 60-as évek legnagyobbmértvű földtudományi újdonsága a globális vagy lemeztektonika hazai megszületésénél is az élenjárók között volt. Mint minden korát megelőző újdonság, a lemeztektonika hazai bevezetése is sok vitát eredményezett. A kárpáti medencék köpenyboltozatainak lemeztektonikai magyarázata, a szubdukciós övek valószínűsítése, a kőzetátalakásból levezetett gőzpárna modell, a mediterrán típusú lemeztektonika levezetése mind kiemelkedő felfedezés volt, bár az idők során számos részletét módosították. A köpeny, a kéreg, az atmoszféra és hidroszféra komplex kölcsönhatásának problematikája és a modern dinamikus földfejlődési modell megalkotása „A Föld szerkezete és fejlődése” (1968) című nivódíjas könyvében vált közkinccsé.

Mint az MTA X. Osztályának elnöke az összes földtudományi ágazat szakembereit mozgósította a Föld egységes szemléletű, a földi dinamizmust sokoldalúan vizsgáló integrált kutatására. Ennek a munkának az eredményei az évente megrendezett „A Föld anyag- és energiaáramlásai” ankétok keretében jelentek meg. Ezeket az eredményeket összegezte Geonómia (1974) című könyvében, amely kutatási szemléletében úttörő jelentőségű. Már ebben a könyvében körvonalazta, a geonómia talaján állva, egy egységes összefoglaló elmélet, az „univerzális ciklustörvény” alapjait. Nyugdíjba vonulása után 1976-ban megalapította a Geonómiai Tudományos Bizottságot és e bizottság égisze alatt, tagjainak bevonásával fejlesztette tovább az elméletet, amelynek lényege, hogy az anyagi világ egészére kimutatható egy olyan multidiszciplináris, kvantálható összefüggés, amely az anyag mozgásának ciklusosságán alapszik és a tér-idő koordináta alkalmazásával totális összefüggés kimutatására alkalmas. Élete fő céljának tekintette elméletének könyv alakban történő kifejtését „Bevezetés a ciklusszemléletbe” címmel.

Széles körű tudományos és oktatói munkássága mellett volt energiája a közéleti tevékenységére is. Felismerte a földtudományok mélyreható összefüggéseit, az összehangolt tudományos tevékenység fontosságát és megszervezte az MTA Föld- és Bányászati Tudományok Osztályát (1965), amelynek 1969-ig titkára,

majd 1976-ig elnöke volt. Hosszú éveken át az ő szerkesztősége mellett jelent meg az „Acta Geologica” folyóirat. Nevéhez fűződik „Az ország természeti erőforrásainak kutatása és feltárása” című kutatási főirány első koncepciójának kidolgozása, amely különböző fejlesztésekkel a mai napig tovább él a tudományirányítás és szervezés terén. Közvetlen szakterületén messze túlnyúló munkásságot fejtett ki országgyűlési képviselőként, az Országos Béketanács Elnökségének tagjaként, az Országos Béketanács Tudományos Bizottságának elnökeként is.

Tudományos és közéleti tevékenységét Népköztársaságunk a már említett két Kossuth-díjon kívül számos kitüntetéssel ismerte el. 1953-ban és 1973-ban a Munka Érdemrend arany fokozatát, 1978-ban a Szocialista Magyarorszáért Érdemrendet, 1983-ban a Magyar Népköztársaság Zászlórendje kitüntetését nyerte el.

Szakmai tevékenységének elismerését jelzi a Magyarhoni Földtani Társulat tiszteleti tagsága és a SZABÓ József-emlékérem (1958), a Magyar Földrajzi Társaság tiszteleti tagsága, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tiszteleti doktorsága (1981) és a Leopold von BUCH Emlékérem (1983) is.

Munkássága nemzetközi szinten is sok elismerést szerzett a magyar tudománynak. Számos nemzetközi szervezet tagja, tiszteleti tagja, ill. elnöke volt. Tagja volt a World Academy of Art and Science-nek, több tisztséget töltött be a Kárpát—Balkáni Geológiai Asszociációban, levelező tagja volt az Osztrák Tudományos Akadémiának és tagja volt számos külföldi (csehszlovák, finn, szovjet) földtani társulatnak is.

Tanítványai, pályatársai és tisztelői tudják, hogy a nagy alkotók műveikben tovább élnek, így az ő tanári munkássága és tudományos életműve is jelentős része marad a magyar földtudománynak.

Szádeczky-Kardoss Elemér tudományos munkái

Könyvek

1. Geologie der Kleinen Ungarischen Tiefebene. Sopron, 1938.
2. Szénkőzettan. Budapest, 1952.
3. A köszén képződése, kémijája és bányászata (Társszerzők: KETRE L., ROMWETER A. és TAKÁCS P.) Budapest, 1952
4. Geokémia. Budapest, 1955.
5. Barnakőzetek szénkőzettani gyorsvizsgálata és a lúpóves rendszer. Budapest, 1964.
6. A Föld szerkezete és fejlődése. Budapest, 1968.
7. Geomófia. Az MTA Geokémiai Kutatólaboratóriuma kiadása, Budapest, 1974.

Geológia — hidrológia

1. A gipszes eocén a Gyalui Havasok szegélyén — Földt. Közl. LIII. pp. 151—154. 1923.
2. Adatok az Alsóajára-szászfenesi eocénterület és környékének geológiájához — Földt. Közl. LVI. pp. 93—98. 1924.
3. Zur Geologie der Gegend von Szászfenes-Alsóajára (Siebenbürgen) — Földt. Közl. LIV. pp. 202—204. 1924.
4. Adatok az Alsóajára-fenesi eocénterület geológiájához II. — Földt. Közl. LV. pp. 144—149. 1925.
5. Beiträge zur Geologie der Gegend von Alsóajára-Fenes II. — Földt. Közl. LV. pp. 324—327. 1925.
6. Az erdélyi eocén petrogenézise. I. — Földt. Közl. LVI. pp. 83—118. 1926.
7. Zur Petrogenese des siebenbürgischen Eozäns. I. Petrographischer Teil — Földt. Közl. XVI. pp. 221—242. 1926.
8. Contribuțiunii la geologia ardelaului de NW — Dári de Seama ale Sedintelor Institutului Geologie XIV. pp. 1—20. 1926.
9. Adatok Kolozsvár legfiatalabb üledékeinek ismeretéhez. Zur Kenntnis der jüngsten Ablagerungen Kolozsvár — Földt. Közl. LVII. pp. 74. resp. 155. 1927.
10. Az erdélyi tengeri eocén üledékek mechanikai összetételéről és fáciesviszonyairól — Földt. Közl. LX. pp. 109—121. 1930.
11. Über die mechanische Zusammensetzung und die Faziesverhältnisse der marinen Eozänablagerungen von Siebenbürgen — Földt. Közl. LX. pp. 216—241. 1930.
12. Zur tektonischen Kenntnis der Umgebung von Mezesgebirge (Siebenbürgen) — Die Petrographischen Faziesgebiete des nordwestsiebenbürgischen Eozäns und der Innertransylvanische Block — Bányász. és Kohász. Oszt. Közl. pp. 334—352. 1930.

13. Adatok Északnyugat Erdély mediterrán konglomerátjainak ismeretéhez — Zur Kenntnis der mediterranen Konglomerate von NW-Siebenbürgens — Földt. Kéz. LXII. pp. 165—186. 1932.
14. Üsszehasonlító elemzések az új iszapolókérszülékkel (Társzerző: VÉNDL M.) — MTA Mat. és Természettudomány Ért. LI. pp. 403—423. 1933.
15. Hidrológiai szakvélemény Dr. FARRAS Mózes Egerbegy melletti birtoktestén létesítendő üdülőtelep vízellátása ügyében. Kolozsvár, 1934. (Kézirat)
16. Über Diagonal- und Kreuzschichtung, insbesondere bei fluvialen Ablagerungen — Bányá- és Kohóm. Oszt. Kéz. VII. pp. 111—137. 1935.
17. Pleistozäne Strukturbo-denbildung in den Ungarischen Tiefebene und im Wiener Becken — Földt. Kéz. LXVI. pp. 213—258. 1936.
18. Sopron vármegye Zsira-környéki (délnyugati) részének geológiája és morfológiája — Geologie und Morphologie der Umgebung von Zsira im SW-Teil des Soproner Komitates — Soproni Szemle. I. 3—4. pp. 245—258. 1937.
19. A Lajta folyó kialakulásáról. — Földrajzi Kéz. LXV. pp. 1—3. 1937.
20. Über die Entwicklungsgeschichte des Leithafusses — Földt. Kéz. LXV. pp. 50—54. 1937.
21. Tanulmányok a ferderétegzésekről I. A fluvialis ferderétegzések fajai és szemmagasági-eloszlási viszonyai — MTA Mat. és Természett. Ért. LVII. pp. 799—815. 1938.
22. Tanulmányok a ferderétegzésekről II. Az egykori folyásirány meghatározása a ferderétegzések alapján — MTA Mat. és Természett. Ért. LVII. pp. 817—829. 1938.
23. A Gerecse-hegység magas terraszairól — Petrographische Untersuchungen der hochgelegenen Terrassen des Gerecse-Gebirges (Ein Beitrag zur Entwicklungsfrage der Urdonau) — Földt. Kéz. LXIX. 279—290. 1939.
24. A Keszthelyi hegység és Hévíz hidrológiájáról — Hidir. Kéz. XXI. 1—6. pp. 18—28. 1941.
25. Über die Hydrologie des Keszthelyer Gebirges und seiner Umgebung — Hidir. Kéz. XXI. 7—12. pp. 237—241. 1941.
26. Die Haupttypen des artesischen Wassers der Ungarischen Grossen Tiefebene — Hidir. Kéz. XXI. 7—12. pp. 237—241. 1941.
27. Ősi folyók a Dunántúlon — Földt. Ért. 4—6. pp. 1—5. 1941.
28. A nagyalföldi artézi vizek főtípusai és azok szintjelző értéke — Bányász. és Kohász. Lapok. LXXIV. pp. 305—308. 1941.
29. A Visk-környéki bányaföldtani vizsgálatok (Summary: Les recherches des gites minéraux dans les environs de Visk) — Földt. Int. Évi Jelentése. pp. 65—70. 1941—42.
30. Máramarosi vasércelőfordulások bányaföldtani vizsgálata — Földt. Int. Évi jelentése. pp. 73—80. 1941—42.
31. Sopron és a Kisalföld a déleuropai hegyláncok keretében — Földt. Ért. 12. pp. 15—19. 1947.
32. A vizelemzések ábrázolásáról és a magyarországi vizek főtípusairól — Hidir. Kéz. XXVII. 9—12. pp. 123—124. 1947.
33. Die Darstellung der Vasseranalysen und die Haupttypen der ungarischen Wässer — Hidir. Kéz. XXVII. 9—12. pp. 140—145. 1947.
34. Szénbányászatunk karstvizveszélyének leküzdéséről (Társzerzők: ESZTÓ P., TÁRZOY-HORNOCH A. és VÉNDL M. — Bányász. és Kohász. Lapok. II. LXXX. 8. pp. 225—227. 1947.
35. A Dunántúli Középhegység karstviz térképe — Hidir. Kéz. XXVIII. 1—4. p. 3. 1948.
36. Karstwater contour map of the Transdanubian Mountains in Hungary — Hidir. Kéz. XXVIII. 1—4. pp. 4—5. 1948.
37. Übersicht des geologischen Bau von Ungarn — KBGA IX; Kongr. Kiadv. (Budapest, IX. 11—19.) 1969.

Ásványtan

1. Új ölelesztinelőfordulás Szindről — Földt. Kéz. LIII. pp. 94—97. 1923.
2. Die kristallographischen Verhältnisse einiger Methylglucosen — Zeitschrift f. Kristallographie. 83. 5—6. pp. 501—502. 1932.
3. Beiträge zur Kenntnis des Chromglimmer — Bányá- és Kohóm. Oszt. Kéz. IX. pp. 186—191. 1937.
4. Adatok a fuchsitek optikai ismeretéhez — MTA Mat. és Természett. Ért. LVI. pp. 346—351. 1937.
5. A ferde megvilágítás néhány hatásáról párhuzamos poláros fényben — MTA Mat. és Természett. Ért. LVII. pp. 380—388. 1938.
6. Mineralgenetische Studien an Máramaroser Erzlagerstätten — Bányá- és Kohóm. Oszt. Kéz. XII. pp. 107—140. 1940.
7. Ein Verkommen an Antimon- und Arsenmineralien in der Flyschzone der Máramaroser Karpathen — Zentr. f. Min. A. No. 12. pp. 225—228. 1941.
8. Antimon- és arzénásványok az Ökörmező-vidéki filisből — MTA Mat. és Természett. Ért. LX. 2. pp. 488—493. 1941.
9. Ásványtani vizsgálatok Máramarosi ércelőfordulásokon — Mat. és Természett. Ért. LX. 3. pp. 865—880. 1941.
10. Eremitkrozkópia — Mérnöki Továbbképző Int. Kiadv. XIV. 2. pp. 1—23. 1942.
11. Stubachkvörkómen aus den Nordost-Karpathen — Bányá- és Kohóm. Oszt. Kéz. XIV. pp. 1—11. 1942.
12. A Balaton-felvidéki bazaltok zeolitjainak képződéséről. (German summary) (Társzerző: ERDÉLYI J.) — Földt. Kéz. LXXXVII. pp. 302—308. 1957.

Kőzetian

1. Az üledékes kőzetek struktúrájáról — Über die Struktur der Ablagerungsgesteine. (German summary) — MTA Mat. és Természett. Ért. XLVII. pp. 677—692. 1930.
2. Flusshotteranalyse und Abtragungsgebiet I. — Bányá- és Kohóm. Oszt. Kéz. IV. pp. 214—241. 1932.
3. Flusshotteranalyse und Abtragungsgebiet II. (English summary) — Bányá- és Kohómérnöki Oszt. Kéz. V. pp. 489—271. 1933.
4. Die Bestimmung des Abrollungsgrades — Zentrabl. f. Min. Abt. B. No. 7. pp. 389—401. 1933.
5. Über Habitusverhältnisse mechanischer Sedimentkomponenten — Bányá- és Kohómérn. Oszt. Kéz. VI. pp. 253—294. 1934.
6. Über den sogenannten grundsätzlichen Fehler der mechanischen Analyse nach dem ODÉN'schen Prinzip (Társzerző: VÉNDL M.) — Kolloid-Zeitschr. 67. 2. pp. 229—233. Leipzig, 1934.
7. Adatok a görgetési határ kérdéséhez — Beiträge zur Frage der Abrollungsgrenze — Földt. Kéz. LXV. 1—3. pp. 38—50. 1935.
8. Vorläufiges über den Kristallinitätsgrad der Eruptivgesteine und seine Beziehungen zur Erzverteilung — Bányá- és Kohóm. Oszt. Kéz. XIII. pp. 251—272. 1941.
9. Über Struktur und Klassifikation der Eruptivgesteine. (Hungarian summary) — Ann. Hist. Nat. Mus. Nat. Hung. XXXVII. pp. 66—78. 1944.

10. Újabb irányzatok az üledékes kőzetek rendszerezésében — Földt. Közl. LXXXII. 7—9. pp. 227—236. 1952.
11. On the petrology of volcanic rocks and the interaction of magma and water. (German summary) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. V. pp. 197—233. 1953.
12. A vulkáni hegység kutatásának néhány alapkérdéséről. (Germ. summary) — Földt. Közl. LXXXVIII. 2. pp. 171—200. 1958.
13. A magmás kőzetek új rendszérének elvi alapjai — MTA Műsz. Tud. Oszt. Közl. XXIII. 3—4. pp. 385—410. 1959.
14. A genetical system of igneous rocks — Intern. Geol. Congr. Rep. XXI. Sess. pp. 260—274. Copenhagen, 1960.
15. A preliminary proposition for developing a uniform nomenclature of igneous rocks. (Társrészzők: PANTÓ G. és SZÉKY-FUX V.) Intern. Geol. Congr. Rep. XXI. Sess. pp. 287—292. Copenhagen, 1960.
16. Ein verfahren zur exakten Auswertung der Magmatittexturen (Társrészző: PESTY L.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. VII. 1—2. pp. 39—45. 1961.
17. Igimbrit kérdés — MTA Műsz. Tud. Oszt. Közl. XXIX. 1—4. pp. 295—297. 343—346. 1962.
18. Wasser und Magma — Berichte der Geol. Gesell. Sonderb. I. pp. 49—65. 1963.
19. Contribution à la connaissance de la tectonique magmatique du vulcanisme tertiaire des Carpatés Internes — Assoc. Géol. Carpatho-Balkanique, Ve Congrès 1961. Bucarest. Com. Stint, Sectia III. Tectonica. pp. 269—274.
20. Vorläufiges über quantitative Klassifizierung der subalkalischen Orthomagmatiten (Társrészző: D. GIUSCÁ) Acta Geol. Acad. Sci. Hung. IX. 3—4. pp. 161—175. 1965.
21. Die Berechnung der mineralischen Zusammensetzung magmatischer und nichtmagmatischer Gesteine aus der chemischen Analyse — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. X. 1—2. pp. 69—103. 1966.
22. Metamorphose in Ungarn (Társrészzők: BUBICS I., JUHÁSZ Á., ORAVECZ J., PANTÓ G. és SZEPESHÁZY K.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. XI. 1—3. pp. 49—58. 1967.
23. Der sog. ophiolitische Magmatismus in Ungarn (Társrészzők: JUHÁSZ Á., PANTÓ G., SZEPESHÁZY K. és SZÉKY-FUX V.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. XI. 1—3. pp. 71—76. 1967.
24. Die Neovulkanite Ungarns (Társrészzők: PANTÓ G., SZÉKY-FUX V., PANTÓ GY., PÓKA T., KISS J. és KUBOVICS I.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. XI. 1—3. pp. 161—180. 1967.
25. On igneous rock textures, mineralogical composition and cooling curves — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. XI. 1—3. pp. 227—252. 1967.
26. Erläuterung zur Karte der Metamorphite von Ungarn (Társrészzők: BALÁZS E. és JUHÁSZ Á.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. XIII. 1—4. pp. 27—35. 1969.

Szénkőzettan

1. Adatok a szénleltekészés elméletéhez — Szénképződés az erdélyi paleogénben — Bányászati és Kohászati Lapok. XI. 22. pp. 485—491. 1927.
2. Über Karstkohlenarten und die Frage ihrer Schwefelanreicherung — Bánya- és Kohóm. Oszt. Közl. XI. pp. 207—215. 1939.
3. A szénkőzettan a bányászat szolgálatában — Die Kohlenpetrographie im Dienste des Bergbaues — Bányászati és Kohászati Lapok. 6. pp. 85—96. 1940.
4. Altverschiedene Durittypen und paläobotanische Entwicklung der Geschlechtszellen — Bánya- és Kohóm. Oszt. Közl. XV. pp. 323—329. 1943.
5. A szének öngyulladása és mállása kőzettani megvilágításban. Die Selbstzündlichkeit und die Verwitterung der Kohlen in petrographischer Beleuchtung — Bányászati és Kohászati Lapok, 16—17. pp. 1—6. 1944.
6. Zur Koksbarkeit von Stein- und Braunkohlen — Bánya- és Kohóm. Oszt. Közl. XVI. pp. 170—175. 1948—49.
7. Über Systematik und Umwangelungen der Kohlengemetite — Bánya- és Kohóm. Oszt. Közl. XVII. pp. 176—193. 1948—49.
8. Újabb irányzat a kokszképződés elméletében — MTA Műsz. és Tud. Oszt. Közl. I. 2. pp. 71—77. 1950.
9. Kőzetátalakulás és szénkőzetek — MTA Műsz. Tud. Oszt. Közl. 1. pp. 86—113. 1950.
10. Gesteinsumwandlung und Kohlengesteine — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. I. 1—4. pp. 205—225. 1952.
11. Hozzászólás SZALAY S.: Vizsgálatok nagy atomtömegű kationok adszorpciójára humusz kolloidoknál — MTA Mat. és Fizikai Oszt. Közl. IV. pp. 340—342. 1954.
12. Geokémiai vizsgálatok magyarországi kőszeken hamuin (Társrészző: FÖLDVÁRINÉ V. M.) — Földt. Közl. LXXXV. 1. pp. 7—43. 1955.
13. A délmecseki lílász kőszén szarmazása az új kollektív vizsgálatok tükrében — Földt. Int. Évkönyve. XLV. 1. pp. 315—354. 1956.
14. On the determination of swamp zones in coal deposits — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. IV. 2. pp. 157—174. 1956.
15. Tervezés a szénkőzettani vizsgálat alapján — MTA Kémiai Tud. Oszt. Közl. 16. 1. pp. 3—9. 1961.
16. Barnakőszének szénkőzettani gyorselmezése és a lépőves rendszere (Társrészző: SOÓS L.) — Kőszén és kőolaj anyagismereti monográfia sorozat I. Akad. Kiadó Bp. pp. 7—69. 1964.
17. Inkohlungsverhältnisse unter verschiedenen Druckbedingungen — Freiburger Forschungshefte, C. 235. pp. 35—44. 1969.

Geokémia

1. Geokémiai irányelvek a nyersanyagkutatásban — Földt. Közl. LXXXI. pp. 353—364. 1951.
2. A geokémia szerepe a korszerű ásványi nyersanyagkutatásban — Magyar Kém. Lapja I. pp. 3—11. 1952.
3. Két új geokémiai vegyértékszabály és az elemek geokémiai csoportosítása — MTA Műsz. Tud. Oszt. Közl., 5. 3. pp. 137—166. 1952.
4. Über zwei neue Wertigkeitsregeln der Geochemie und die geochemische Gruppierung der Elemente — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. I. 1—4. pp. 231—267. 1952.
5. Darstellung des periodischen Systems in Funktion der Ionradien — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. I. 1—4. pp. 227—229. 1952.
6. A geokémia feladatai (Francia és orosz összef.) — Földt. Közl. LXXXIII. 7—9. pp. 305—312. 1953.
7. Studien über die geochemische Migration der Elemente I. Die Ionexhichte und ihre geochemisch-geologische Rolle. (Orosz összef.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., II. 1—2. pp. 135—144. 1953.
8. Studien über die geochemische Migration der Elemente II. Die Absonderung der Magmaprovinzen (Orosz összef.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., II. 1—2. pp. 145—167. 1953.
9. Studien über die geochemische Migration der Elemente III. Über die Rolle der Oxydationsgrade der Ionenwichten und der Ionenpotentiale in der Gesteinsmetamorphose (Orosz összef.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. II. 3—4. pp. 260—283. 1954.
10. Vorläufiges über Anionenpotentiale und Verbindungspotentiale — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., II. 3—4. pp. 285—298. 1954.
11. Vegyületpotenciál és geokémiai alkalmazása — MTA Műsz. Tud. Oszt. Közl., XIV. 1—3. pp. 103—158. 1954.

12. Das Verbindungspotential und seine Beziehungen zum Schmelzpunkt und zur Härte — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., III. 1—3. pp. 115—161. 1955.
13. Bemerkungen zu einer Arbeit von F. LEUTWAIN und K. DOERFFEL — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., V. 3—4. pp. 360—380. 1958.
14. O viljányil vmeacsajuscshí parod na raspredelenýje elementov v magmatiah — Geochimija redkih elementov v svjazii sz problemoi petrogenézisa. Izdatyelsztvo Akademii Nauk SSSR. Moskva, pp. 85—95. 1959.
15. Über Migrationserscheinungen magmatischer und metamorpher Gesteinsbildungsprozesse — Freib. Forsch. H. C. 58. pp. 66—92. 1959.
16. Seltene Elemente und Geochemie — Freib. Forsch. H. C. 58. pp. 5—19. 1959.
17. Éléments rares et géochimie — Ext. de la Chron. Rech. Min. No 288. p. 165—172. 1960.
18. A geokémiai tudományok fejlődésének néhány új iránya — Magyar Tudomány, 10. pp. 609—621. 1960.
19. On the present stage of development of the potential concept in geochemistry (Társzerző: GRASSLEY Gy.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., IX. 3—4. pp. 313—323. 1965.
20. Sinn und Anwendung mineralogisch-geochemischer Modelle — Ber. d. deutschen. Gess. f. geol. Wiss. B. 1. Bd. 18. pp. 43—58. 1968.
21. Darstellung und Auswärtung von Paragenesen der Elemente — Freib. Forsch. C. 266. pp. 101—106. 1970.
22. Az olvadékos, oldatos és disszipációs mobilitás — MTA X. Oszt. Közl. Geon. és Bány. 6. 1—4. pp. 111—116. 1973.

Ércek geokémiája

1. Über sekundäre Umwandlung des Goldes in den Donauablagerungen des ungarischen Kisalföld (Angol ősszef.) — Bánya- és Kohóm. Oszt. Közl., VIII. pp. 285—300. 1936.
2. Erzverteilung und Kristallinität der Magmasteine im innerkarpatischer Vulkanbogen. (Angol ősszef.) — Bánya- és Kohóm. Oszt. Közl., XIII. pp. 273—306. 1941.
3. Érceloszlás a Kárpátok vulkánoszortójában — Bány. és Kohászati Lapok. 16. pp. 1—6. 1942.
4. Note on tectonics and conditions of ore-bearing of alkaline rocks — Bánya- és Kohóm. Oszt. Közl. XIV. pp. 336—341. 1944—47.
5. Über die Energetik der magmatischen Gesteins- und Erzgebilde. (Orosz ősszef.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., III. 1—3. pp. 163—172. 1955.
6. Új szempontok az ón- és ólom-cink ércesedés geokémiájához (Orosz és francia ősszef.) — Földt. Közl. LXXXVI. pp. 3—11. 1956.
7. A magmás kőzetek és ércek képződési mélységének meghatározásáról — MTA Műsz. Tud. Oszt. Közl., XX. 3—4. pp. 236—251. 1957.
8. Ércképződés és lepusztulási mélység — MTA Műsz. Tud. Oszt. Közl., XX. 3—4. pp. 253—293. 1957.
9. On the determination of the depth of crystallization of igneous rocks and magmatic ore deposits — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. IV. 3—4. pp. 341—360. 1957.
10. Hydrated ionic radii and hydrothermal ore genesis from the point of view of the geochemical potentials — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., V. pp. 351—357. 1958.
11. Zur Verteilung der Elemente in den sedimentären and magmatischen Sulfidzerzen — Freib. Forsch., C. 79. pp. 106—125. 1960.
12. A geokémiai ércutatás alapelvei — Mérnök Továbbképző Int. előadásorozata. 4232. pp. 3—22. Bp. 1964.
13. On the origin of heavy metallic ions of hydrothermal ores — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., VIII. 1—4. pp. 189—192. 1964.
14. Über die Herkunft der Schwermetalle der Erzgänge — Freib. Forsch. H., C. 186. pp. 237—256. 1965.
15. Evolution of ore lodes of igneous origin — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., 14. 1—4. pp. 217—222. 1970.
16. Metallogenesis and distribution of elements in the zones of subduction — Symp. Leoben. Abstracts. p. 94. 1973.
17. Metallogenesis and distribution of elements around the zones of subduction — Metallogenetische und geochemische Provinzen Symp. Leoben. Springer Verl. Schriftenreihe der Erdwissensch. Komm. Band 1. pp. 63—69. 1974.
18. Ore Prospection by Combination of Plate Tectonical and Geochemical Parameters — „Metallogeny and Plate Tectonics in the NE Mediterranean“ c. IGCP kiadványban. Belgrade, pp. 383—388. 1977.

Tektonika — kísérleti közettan

1. Grosstektonische Betrachtungen über Magmatektonik und Magmachemismus des innerkarpatischen Vulkanism — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., VIII. 1—4. pp. 433—454. 1964.
2. Complex experimental petrologic investigations on the interchange of rocks and magma — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. VIII. 1—4. pp. 71—82. 1964.
3. Geoturmotektonik und Gesetze- und Erzbildung im Pannonischen Becken — Carpatho-Balkan Geol. Ass. VII. Congress. Reports Part I. 165—168. Sofia, 1965.
4. Experimental measurements of igneous contamination of volcanic masses (Társzerző: PESTY L.) — Extrait du Bull. Volcanologique, Tome XXVIII pp. 1—12. 1965.
5. Development of the ideas about the inter-relation of volatiles, magma and the crust of the Earth (Orosz ősszef.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., X. 3—4. pp. 249—262. 1966.
6. On the migration of volatiles and the chemical changes at igneous contacts (Orosz ősszef.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., X. 3—4. pp. 263—283. 1966.
7. Magmachemismus, Magmatektonik und Unterströmungen im Karpatischen-Beckensystem (Orosz ősszef.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., X. 3—4. pp. 371—395. 1966.
8. Elgondolások a Kárpáti medencerendszer mélyszerkezeti és magmatektonikai vizsgálatához — MTA X. Oszt. Közl. 1. 1—2. pp. 41—65. 1967.
9. A map of geological evolution of South Eastern Europe — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. XI. 1—3. pp. 187—203. 1967.
10. Rock formation and the evolution potential of continental structures (orosz ősszef.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. XI. 1—3. pp. 205. 1967.
11. Rock fabrics and the changes in volatiles during the Earth's evolution — Chemistry of Earth's crust. 2. pp 20—34. Jerusalem, 1967.
12. Experimental simulation of rock metamorphism (Társzerzők: KLIBURSKY B., PESTY L., TOMOR E. és TOMSHEY O.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., 12. 1—4. pp. 51—60. 1968.
13. On the montmorillonite facies (orosz ősszef.). Társzerzők: BÁRDOSY Gy., FÜRST I., KLIBURSKY B., TOMOR E. és TOMSHEY O.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. 12. 1—4. pp. 61—65. 1968.

14. Kísérleti vizsgálatok medencénk mélyén lefolyó kőzetátalakulásokról — MTA X. Oszt. Közlem. 1. 3—4. pp. 261—274. 1968.
15. Gesteinsmetamorphose und Tektonik im Karpat-Balkan-Dinarischen Gebiet — KBGA IX. Kongr. Kiad. (Budapest, IX. 11—19.) 1969.
16. Vorläufige über Messung des Dampfdruckes als Funktion des Belastungsdruckes und der Temperatur (orosz összef.) (Társaszerzők: KLIBURSZKY B., PESTY L., TOMOR E. és TOMSCHÉY O.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., 13. 1—4. pp. 353—359. 1969.
17. A kőreg és köpeny kölcsönhatása a Kárpáti-medencék környezetében. — MTA X. Oszt. Köz. 2—3. pp. 197—206. 1969.
18. Zur Dynamik des Obermantels erläutert am Beispiel des Karpat-Pannon-Dinarischen Gebietes — KBGA. IX. Kongr. Kiadvány. Budapest, 11—19. 1969.
19. Subsidence and structural evolution mechanism in the Pannonian Basin (orosz összef.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., XIV. 1—4. pp. 83—94. 1970.
20. On the laws governing lithologic cycles and on changes in rates of deposition (orosz összef.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung., XV. 1—4. pp. 265—274. 1971.
21. Mechanismus des „Oceanic Spreading“ im Lichte von Hochdruckexperimenten — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. 6. 1—2. pp. 203—221. 1971.
22. Az új globális tektonika mozgásmechanizmusa és kapcsolatai a Föld és az Élet fejlődésével — Geon. és Bányászat. 4. 1. pp. 3—71. 1971.
23. A Kárpát-Dinarid terület az új globális tektonika szemszögéből v. vitaindító tanulmány tézisei. Theses of the study introducing a discussion entitled „The Carpatho-Dinarid area from the point of view of the new global tectonics“ — Geonómia és Bány. 4. 1. pp. 71—82. 1971.
24. The process of oceanic spreading as follows from the high pressure experiments — Abstract of reports Intern. Geochem. Congr. USSR, Moscow, July 20—25, 1971, vol. 1. pp. 58—59. 1971.
25. Agyagvásványok viselkedése süllyedő területek a hőmérséklet és a terhelés nyomás egyidejű emelkedésekor (Társaszerzők: PESTY L., TOMOR E. és TOMSCHÉY O.) — Geon. és Bányászat, 4. 2—4. p. 261. 1971.
26. Az óceánok táglási mechanizmusa a nagynyomású kísérletek fényében (orosz nyelven) — Nemz. Geokémiai Kongr. tézisei. Moszkva, 1971. júl. 20—25. I. 59—61. 1971.
27. A mediterrán típusú szubdukció és a Kárpát-Pannon-Dinarid szerkezet modellje — Geon. és Bányászat. 5. 1—2. pp. 113—122. 1972.
28. Transformations and volatile pressures of kaolinite and montmorillonite at elevated temperatures and under load pressure (orosz összef.) (Társaszerzők: PESTY L., TOMOR E. és TOMSCHÉY O.) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. 16. pp. 91—113. 1972.
29. A gőznyomás és a kőzetek keletkezése — Oeskeri szovremennoj geohimii i analiticeszkoi himii, Moszkva, 1972.
30. Mean and actual rates of migration — KBGA IX. Kongr. IV. pp. 249—250. 1973.
31. I. Hauptthema „Gesteinmetamorphose und Tektonik im Karpatisch-Balkanisch-Dinarischen Gebiet — KBGA IX. Kongr. IV. pp. 445—464. 1973.
32. Die chemische Zusammensetzung der natürlichen Kohlenwasserstoffe und die geologische struktur — „Vorträge zu geochemischen und chemisch-physikalischen Problemen der Erdöl-Erdgas-Erkundung und Förderung, Band I.: Geochemie“ c. kiadv. ban. pp. 154—184. 1973.
33. Szublitózferikus gőzpáramagmatizmus és klímaingadozás — Geon. és Bányászat. 6. 1—4. 1973.
34. A kárpát-pannon terület szubdukciós övezetei — Földt. Köz. 108. 3—4. pp. 224—244. 1973.
35. A természetes szénhidrogének kémiai összetétele és földtani szerkezete — Kőolaj és Földgáz. 7. (107.) 10. Bányászati és Kohászati Lapok, 1974.
36. A módszeres szubdukcióvizsgálat a hasznosítható telepek kutatásának szolgálatában — Földtani Kutatás, XVII 3. pp. 1—10. 1974.
37. Alpine Magmatismus und Plattentektonik des karpatischen Beckensystems — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. 18. pp. 213—234. 1974.
38. The belts of subduction in the Carpathian-Pannonian-Dinaric Area — (Tectonic problems of the Alpine system c. kiadványsorozatban), Szlov. Tud. Akadémia, Bratislava, pp. 69—85. 1975.
39. A kéregmozgásvizsgálatok nemzetközi mérlege — MTA X. Oszt. Köz. 8—12. pp. 13—20. 1975.
40. Plattentektonik im pannonisch-karpatischen Raum — Geol. Rundschau. 1. pp. 143—161. 1976.
41. Metallogeny in the Northeastern Mediterranean as Interpreted by Plate Tectonics — „Metallogeny and Plate Tectonics in the NE Mediterranean“ c. IGCP és Faculty of Mining and Geol. kiadvány. pp. 201—214. 1977.
42. Tisia és lemeztektonika — Földrajzi Közlemények, 1978. 4. pp. 305—316.

Geonómia

1. A Föld anyag- és energiahálózatának rendszere c. ankéthoz: Bevezetés — Geon. és Bány. 3. 1—3. pp. 1—5. 1970.
2. A szilárd Föld felszínközeli áramlásai — Geon. és Bány. 3. 1—3. pp. 239—257. 1970.
3. A litofaciesek ciklusossága, az üledékképződés sebessége és az endogén folyamatok paleoklimatikus hatásai — Geon. és Bány. 3. 1. pp. 259—267. 1970.
4. Hozzájárulás az üledékes, vulkáni, kontinensvándorlási és mágneses pólusátcsapási folyamatok kapcsolataihoz Geon. és Bány. 3. 1—3. pp. 351—356. 1970.
5. A Föld kozmikus különleges sajátságai és a geonómiai szemlélet alapjai — Geon. és Bány. 5. 1—2. pp. 99—111. 1972.
6. Reflexiók az 1971. évi geonómiai vitákról — Geon. és Bány. 5. 1—2. pp. 185—188. 1972.
7. Geonómia és társadalom — Bányászat 105. 8. pp. 545—550. 1972.
8. Bevezető a II. Anyag- és Energiaáramlási Ankéthoz. Akadémiai Kiadó Budapest, 1—4. pp. 1972.
9. A II. Anyag- és Energiaáramlási Ankét fő eredményei. (Zárszó). Akad. Kiadó, Budapest, pp. 251—254. 1972.
10. Geonómia és társadalom — Geon. és Bányászat. 5. 3—4. pp. 223—235. 1972.
11. Geonomy and Society — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. XVII. 1—3. pp. 163—176. 1973.
12. Megnyitó a III. Anyag- és Energiaáramlási Ankéthoz — Geon. és Bány. 6. 1—4. 1973.
13. Kopernikuszi kérdések a geonómiában. Elnöki megnyitó a Kopernikusz emlékülésen — MTA X. Oszt. Köz. 7. 1—2. pp. 2—5. 1974.
14. A nemzetközi geodinamikai program jelen állásáról — MTA X. Oszt. Köz. 7. 1—2. pp. 63—68. 1974.
15. Changes in composition of the atmosphere since 4,5 billion years — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. XVIII. 1—2. pp. 45—54. 1974.
16. The role of subduction in geodynamic computations — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. XVIII. 1—2. pp. 3—12. 1974.
17. A Föld geokémiai evolúciója — Fizikai Szemle. 12. pp. 450—460. 1975.

18. Az univerzális ciklustörvény — A Nemz. Geodin. Progr. Magy. Nemz. Biz. 1974. évi munkaértekezlete. MTA X. Oszt. Közl. 8. 1—2. pp. 1—12. 1975.
19. Az Akadémia szerepe a földtudományok 150 éves fejlődésében (Társszerző: TÁRCZY-HORNOCH A.) Az MTA 1975. évi közgyűlésének osztályülési előadásai — MTA X. Oszt. Közl. 8. 1—2. pp. 111—127. 1975.
20. Megnyitó a Föld és anyag- és energiaáramlási V. Ankétján — MTA X. Oszt. Közl. 8. 3—4. pp. 234—236. 1975.
21. Ciklus-ritmus összefüggések és a természeti rendszerek hierarchiája — MTA X. Oszt. Közl. 8. 3—4. pp. 237—251. 1975.
22. Az V. Anyag- és energiaáramlási ankét eredményeinek összefoglalása — MTA X. Oszt. Közl. 8. 3—4. pp. 439—443. 1975.
23. Geochemical-biological equilibria and the clay-mineral cycle — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. 19. 1—2. pp. 157—177. 1975.
24. Geonómia és filozófia — Acta Philosophica 3. pp. 7—42. 1976.
25. Ásványi nyersanyagaink felismerése a földtudományi kutatás új szemléletének tükrében. (Az MTA 1976. évi közgyűlési nyilvános osztályülésén elhangzott előadás) — MTA X. Oszt. Közl. 9. 1—2. pp. 1—8. 1976.
26. Elgondolások az MTA egy új szerve, a Geonómiai Tudományos Bizottság működéséről — MTA X. Oszt. Közl. 9. 1—2. pp. 117—120. 1976.
27. Geothermal energy and plate tectonics computation of heat distribution in geothermal area — Accademia Nazionale dei Lincei, Róma, 1977.
28. A földi élet kialakulásának elméleti és kísérleti modellezése — Magyar Tudomány 10. pp. 745—754. 1977.
29. The law of the Universal Cyclicity and the Hierarchy of Natural Systems (In: Cyclicities. Theory and Practice) Az MTA Geonómiai Tudományos Bizottsága és a MTE SZ Asztronautikai Szakosztályának közös kiadványa. Budapest, 1978. pp. 5—48.
30. Rendszerelmélet és cikluselmélet — Előadás a „Rendszerelmélet '79” konferencián Sopronban. Nyomt.-ban: A rendszerelmélet alkalmazásai. Rendszerelmélet mint gondolkodási stílus. Neumann János Számítógéptudományi Társaság. MTE SZ pp. 18—39. 1979.
31. The Universal Cyclicity Relation — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. 23. 1—4. pp. 5—33. 1980.
32. Space and Matter in the Cycle View (Preliminary Report) — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. 23. 1—4. pp. 33—65. 1980.
33. Cycle Parameters and System Theory — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. 23. 1—4. pp. 65—83. 1980.
34. Cycle View and Cosmology — Acta Geol. Acad. Sci. Hung. 23. 1—4. pp. 83—89. 1980.
35. A másodlagos nyersanyagfelhasználásról — Magyar Tudomány 1983/2. pp. 81—83. 1983.
36. A kultúra geonómiai gyökerei — Acta Philosophica 1983/10. pp. 159—166. 1983.
37. Appendix: The fundamental theses of the universal law of cyclicity. In: BENKŐ: Geological and cosmological cycles. Akadémiai Kiadó Budapest. 1985. pp. 352—362.

A kézirat beérkezett: 1985. X. 25.